

לפני 25 שנה

הובא ראיון, שאותו ערך מיכאל אלמו, עורך מדור התרבות, עם שחקנית הקולנוע האיטלקית סילבנה מנאנו. בשער האחורי של הגיליון פורסמה סדרת קריקטורות, פרי עטו של קריקטוריסט המערכת, רענן לוריא.

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה ברוק, הקדיש כתבה מוקיפה, שנשא את הכותרת, "האם הניר שזאין הם מקרה?" לחקר מעמדי של מוסר הנירזאיון בישראל. כסדרת כתבות שפתחו כפני הישראלים של אותם ימים צוהר לעבר אירופה, פורסמה כתבתו המצולמת של מקסים סלומון "רח' לילנבלום, פאריס", שתיארה את הרויבץ היהודי של פאריס ואת האנטישמיות בצרפת. המדור, "במרחב" ניתח את הנורמים שהביאו לחיזוק שליטתו של השאה הפרסי, כסופו של משבר מוסאדק, במדור הקולנוע

"העולם הזה" 843 תאריך: 17.12.53

התחרות הוכיחה שיתכנו סרטים ישראלים ליים טובים. אם רק יפסיקו האחראים להם לחשוב שהתורם האמריקאי הינו יצור דפקר טיבי, המעכל דייסות סנטימנטליות.

לוי יצחק הירושלמי נגד בן-גוריון * סופו המר של כלב

המישטרה דגון * מנחם בגין והשוטרים שחיפשו אחריו

העם

מכונת מס' 1000 עמדה לפני הבית בעל שתי הקומות בשדרות הקרן-הקיימת. תל-אביב. בראש פמליה גדולה יצא מן הבית הגבר בחליפה הכחולה, ניפרד מן השוטרים, והכריז: "שלום לך, תל-אביב, ולוואי ובנייך לכו אחרי ליישוב הנגב..."

היתה זאת נקודת השיא של מעשה פוליטי שיכול היה להיות חלומו של תור עמלק. אולם תוך כדי ויכוחים מיפלגתיים עכורים, הנכשלות מיפלגתיות והתנצלויות אישיות, נשבר הלוקה החינוכי, ובמקום האיש הגדול שפרש לחיי הגשמה וחלוציות, שמע הקהל על אדם עייף, שביקש נוחה ועל תכונה רבתית לשמירה על נוחותו וביטחונו בצריף שבנגב.

כשקרא השבוע האזרח הממוצע, לבסוף, את התיאור המפוצץ של עיתוני הערב על המסע לנגב, שוב לא נידלק בעיניו ניר צוצות החלוציות. היתה זאת ידיעה מעניינת חשובה — אך לא היסטורית.

מיפלגות

שוטרי הכבשים

בסודיות גדולה התכנסה בשבוע שעבר צמרת מפא"י, שניסיעשר איש במיספר, לפגישה בה נכחו ראשי-הממשלה בעבר וראשי-הממשלה בעתיד. מקום הפגישה היה במישרדי מישרדי-הביטחון, על-מנת להרשיג ביטחון מוחלט שלשום עיתונאי לא תהיה דריסת אוון.

הבעייה העיקרית שעמדה על סדר היום, היתה חמורה ביותר: לא מכבר רמז בן-גוריון לכמה ממקורביו, כי זמן קצר אחרי פרישתו, יש בדעתו לכתוב מאמרים מיספר ופרוסמם בעיתונות. היה הקרקע לחשש כי ובמאמרים אלה יוסבר מוקדם האמיתי לפרישתו, בצורה שלא תנעם לכמה מגן-היגים מכובדים ביותר, מנהיגים אלה הטיי לו את כל מישקלם בפגישה זו, כדי למינע נזק את בן-גוריון מצד זה, ורמזו לו כי יש בדעתם להטיל צנזורה על דבריו, במיידה שישלחו למערכות דבר והדור.

העיתונאי מטעם, ביום ו' הופעתו קוראיו של הדור, למיקרא מאמרו של מזכיר המערכת, לוי יצחק הירושלמי, בו נידרש בן-גוריון לתת את ההסברים היאמיתיים לסיבות שהביאו אותו לפרוש. היה ברור שמאמר זה, בו הודה איש מפא"י רישמי, בפעם הראשונה, שיש לבן-גוריון סיבות אחרות — מלבד הרישמיות שפורסמו — לא ינכתב באופן מיקרי, וקיבל השראה ממקורות המקורבים לבן-גוריון עצמו.

לא פחות רבת-משמעות היתה הסתייגותו המפורשת של המאמר, מהודעת לישיבת

צהרון של מפא"י, שהופיע בתחילת שנות ה'50.

קולנוע

אחרי אלפיים ותמש שנים

אחרי אלפיים שנה, "בעורקי האומה המתחדשת", "הנס קם ונהיה" ועוד מישיפטים מפוצצים מסוג זה הושמעו בתחרות הסרטים הישראלים הראשונה (אחרי אלפיים שנים) שנערכה על-ידי איגוד עובדי ההסרטה שליד ההסתדרות.

עיניהם המעוננות של השופטים חזו בי 14 סרטונים, שרובם היו גדושי ציונות עד

הכלב דגון וניצולה

כלב המישטרה הנודע, ששמו היה צץ בכל פרשה שמישטרת ישראל הצליחה בפיענוחה.

כדי בחילה, אם כי היו ביניהם כמה שעמר דו ברמה טכנית נאותה. אחד השופטים אמר: "סרטים כה גרועים, אפשר לעשות רק בכוננה".

סרט אחד, שסטה לחלוטין מדרכם של השאר, היה חוד החנית, סרט בעל רמה ואיכות מקצועיים, שנעשה על-ידי צה"ל על חיל הצנחנים. סרט של המון פרצור פים והבעות פנים, ללא מילה אחת של ציונות, שזכה גם בפרס הראשון. במאי הסרט והתסריטאי שלו הוא אלפרד שטיינר הרד.

העיתונות הממשלתית, שהכחישה את תוכן ראיונו של בן-גוריון עם עורך ידיעות אחרונות, הרצל רוזנבלום.

ריח הכביסה. באפס של מנהיגי מפא"י עלה ריח הצחנה של כביסה גדולה, שאורי תה מתעתד בן-גוריון לכבס לעיני העם כולו. הגדיר את המצב אחד מהם: "איש כה אימפולסיבי כבן-גוריון, שידועים לו כל הסודות, עלול להיות מסוכן מאד."

לכן הם החליטו לדרוש מבן-גוריון להעיביר את הכביסה המלוכלכת למקומה היקבוע, בחדר האחורי, הם טענו שכראשי הממשלה לשעבר, חלה עליו חובת-ההשתירה, לפחות במשך כמה חודשים. טענותיו של בן-גוריון כי "אז כבר אהיה אזרח פרטי", הושבו ריקם.

אנשי המנגנון המיפלגתי הביאו גם אסימכתות היסטוריות וחוקיות לטענתם. אחד מהם אף הרחיק לכת ואמר: "שימוש ביסודות רישמיים על-ידי אדם, שלא בתוקף תפקידו, מהווה עבירה על החוק!"

סיפר אחד המשתתפים: "לא היו תוצאות. בן-גוריון הבטיח שיהרהר בדבר, אבל אני לא אופתע, אם נזכה בקרוב, בי מהדורה רחבה יותר של פרשת ידיעות אחרונות".

מישטרה

הילד החמישי

אדם כסוף רקות, רוה וגבוה, עמד לבוש במדי הכחולים, הביט בדממה בבוטריים המוליכים את כלביהם לשדה-הארימונים המישטרתי. לעמנואל גיומן לא היה עוד כלב, דגון, זהוב השיער וחום העיניים, שכב בקבר, במרחק מטרים אחדים.

עמנואל ואשתו חנה היו ביום ה' בתל-אביב, ערכו קניות, כשנכנסו נהג לחדר הקמישמר בתחנת המישטרה בבית-דגון, מקום מגוריו הקבוע של הזוג, סיפר כי זה עתה דרס כלב שקפץ ישר אל מתחת לגלגליו.

אינני יכול אפילו לחשוב עדיין על אימון כלב אחר, אמר עמנואל בקול נמוך. "אולי אחריכך", במשך שנים, מאז היותו בן חודשים אחדים, אימנתי את דגון, מאז ואילך עבדנו תמיד ביחד, הם ביצעו במי שותף מיבצעים רבים, מגילוי חבורת רצח בע"ח, ועד להתורת ילדות, תועות לחיק אימן, כמו חנה'לה גורפינקל, תינוקת ממור שב הנצלת, שאותה מצא דגון בפרדס, כי מרחק 2.5 קילומטר ממקום מגוריה (ראה תמונה).

אמרה חנה, אשתו של עמנואל: "יש לנו ארבעה ילדים, דגון היה החמישי, הוא לא יכול היה לדבר, אך פרט לכך הבין הכל".

באחד הכלובים רבצה בשלווה כלבת היזאב דיצה, היא לא ידעה עדיין שהתאלמנה, ארבעה כלבבים זהובי-פלומת-שיער ניצמדו לחזה, תוך חודשים ספורים יתחילו באימוניהם, עד אז מקוים מפקדיה, יתאושש עמנואל מכובד המהלומה, ויאמן אחד מהגוררים להיות ראוי לאביו.

מכתבים

בין דם לדם

מה פשר החינוך והלשון הרכה בה נהגיתם כלפי בן-גוריון בהעלותכם פרשת הרכלה בחללי אצ"ל ולח"י (העולם הזה 840)? ואם כבר נהגתם כך, הנעניתם לפחות?

דרור ב"ר, רמת-גן

עדיין לא.

אני, אביו של אהרון אברמוביץ, אשר נפל בשעת ההתקפה על מלון המלך דויד, מודה לכם על מאמרכם. אולם ברצוני להעיר שבני לא נהרג בעיר העתיקה, הוא נמצע בנסיגתו לאחר הפעולה במלון המלך דויד, ומת בעיר העתיקה, תודה לאל, הנני מפרנס את עצמי ולא נוסל למעמסה על מישפחתי.

אי הכרה בקדושים, אשר העולם כולו יודע שרק בזכותם הגיעו מר בן-גוריון ושירו לכנסת, היא בוששת-פנים לו ולעם המאמין בו, התשלום היחידי שיכול היה להיות, ואם בכלל אפשר לשלם עבור דבר כזה, היה לולא היו מפקירים את העיר העתיקה בה מת בני, והיו משחררים את הרהיטות אשר בו הוא קבור, והיינו יכולים לעלות ולהשתח על קברו מפעם לפעם.

זיסקינד אברמוביץ, ירושלים

איני יודע מה גרם לכך שתורידו את מסכת האובייקטיוויות מעל פרצופכם, אולם לאחר הגיליונות האחרונים כבר ידוע לכל, כי אינכם, אלא שופרם של אצ"ל ותנועת-החרות.

גבי בן-דוד, חיפה

שלא להזכיר את מק"י.

אנשים

ביום עיון שנערך באפעל, בין ישי"ר ראל גלילי לבין המנהיג מס' 1 של הקייבוץ המאוחד, יצחק טבנקין כסוף השיר, על דרישה מיוחדת במינה, שימש אתנחית תא משעשעת באמצע גאומו של טבנקין. הוא אמר: "אנחנו נקריץ על יהודי אמריקה גדולה מדינות", וגלילי השיב: "הם יחזירו לנו קרנות", טבנקין: "הם יהיו קרן-השפע", גלילי: "ואנחנו קרן-הצב"י".

בתום גאומו של מנחם (המרד) בגין בעיר סולסברי, ברודיזה, ניגשו אליו 6 שוטרים בריטיים, שהופקדו על שמירת הסדר באולם, לחצו בחום את ידיו, וסיפ"רו לו שבשעתו שירתו בארץ-ישראל, וחיפ"שו אחריו במטרה לאסרו.